

PULAAGU: Njillu MuritaninaaÉ“e e koolol Ngaawandere haaÉ—ti ko e Maraadi Niiseer

Soumis par NJAAY SAYDU AAMADU

01-02-2014

DerniÄ“re mise Å jour : 01-02-2014

{xtypo_dropcap}T{/xtypo_dropcap}abital Pulaagu hakkunde leyÉ—eele yuÉ“É“inii ñalÉ—i pinal to wuro Ngaawandere e nder leydi Kameruun, tuggude e ñalnde 18 haa ñalnde 22 bowte hitaande 2013. Tiitoonde ndee yowitii ko e jotondiral Pullo e Nagge. Sappo e joy leydi e nder Duunde Afrik É—o FulÉ“e ena tawee, mbismaama e koolol ngol ko jiidaa e É—anniyankooÉ“e sariiÉ“e to Orop, Amerik haa to Asii. Kala leydi, Tabital ena gaddanii É—um njoldi yimÉ“e É—iÉ—o tuggude e leydi É—o ngummorii É—oo haa njettoo Ñaamee, laamorgo leydi Niiseer. So leydi ena jogii doole noon ena waawi addude ko yiÉ—i fof e yimÉ“e haa Ñaamee, É“een ngonta e defaare Tabital haa Ngaawandere.

Ngam nootitoyaade koolol ngol, catal Muritani neldi ko koolaaÉ—o kuuÉ“al Fedde ndee hono sokna Tabara Hammaat Bah. Oon ne bismii Gelongal Fuuta lollirÉ—o Njaay Saydu Aamadu, É—aÉ“É“iri É—um nde hebotoo ngam yahdude e lappol muritani hikka, so Geno newnii. Ndeen É—aÉ“É“aande wonanoo ko gila e garal Alhajji Baaba Baydi Maal to Ñaabina, ñalnde 23 lewru jol 2013.

Ñalnde alet, 8 lewru bowte hitaande 2013, seto Muritani, heedde 7w45h subaka, soodi yolnde feewde Mali. Njoldi ndii ko 17.000 mbuuÉ—u e ceede Ugiya, neÉ—É—o fof. Hakkunde laamorgo leydi Muritani e laamorgo dowla Mali, Bamako, en mbaÉ—É—iÉ—i e mute É—iÉ—i naange. Nde mbayni-É—en Nuwaasot, en ndewii Butelmiina, Eeleega, Muktaar Lajaar, Ashram, Haay Kaamuur, É—oo haayre tiimti e sahare, toowi, majjiti e duule, Geru, lelnde Abdul Bookar Aali Dunndu e Kiifa. Ko É—oon e Kiifa taw-É—en almuudo men Cannoraajo BoÉ—eejo ganndiraaÉ—o Muusaa Bohum Soh ena fadndii en. Njuul-É—en tiisubaar, njaw Ayyuun e Kobonni hade jamma surde en e Googi Muritani heedde 23w25hojom.

Ñalnde aaÉ“nde, 9 lewru bowte, ndawan-É—en banngé Mali. Mbayni-É—en Googi Mali heedde 10w05h, caggal nde polis Mali feestii e gooto e men fof 1000 seefaa, naatirde leydi. E wiyde maÉ“É“e kala koÉ—o dewÉ—o É—oon ko maa yoÉ“a hay so tawii mum ngellinaani. Ngoomi-É—en gure sooninkooÉ“e Seeno Waali e Jannjume, soowiraango Waasinton (Washington). Æ•e mbiy ngoon wuro innetaako so neÉ—É—o suwaa hacitaade. Ngar-É—en e KorKaÆ“el heedde 10w37h, Kamanne e Jam Weli. Naat-É—o Nooro laamiiÉ—o JuulÉ“e 10w50h ena njona. Ko É—oon taw-É—en Aali Mammadu Soh, gorke MaadoÅ“aa, boolumbal dow jee wondiiÉ“e mum ena padndii en to joofnde Sonef. Calmondir-É—en e maÉ“É“e ko juutaani, É“e nawi en to Rajo Pinal. Calmondir-É“e tawno-É—en É—oon haa saÉ—i hempi. Ngartu-É—en, njoltu-É—en, Sonef runnji ena yooÉ“ii uumaango. Ñaltoy-É—en e w kadi ngotti-É—en, njoltu-É—en, njuuloy-É—en tiisubaar e laawol. Naange ena daay-daayna, eÉ—en naata e wuro Kati. ÆŠoon gooto fof yoÉ“i 200 seefaa e posto polis. Æ•ooytaani naat-É—en e Bammba Koole walla Weendu Noodi, soowaandu wiyaa Bamako e É—emngal Bamarankoore. Sonef naati e mbeddaaji, jofoyi to Joofnde Bajala (Garaas Bajala). {mosloadposition in-adsense}

E oon tuma tawi ko Sokna Tabara Hammaat jokkondirii e Alhajji Bookar Alfaa Bah to leegal Sebeninkoro, taÆ“re Keyrabugu. Alhajji Bookar, to banngé asli mum, dawii ko to wiyetee Semme e Ndelu Ceene, sara Æ•okkal-bona-laalo e nder diiwaan Damga Senegaal, kono o ari e aduna ko to wiyetee Kolomina e nder diiwaan Nooro LaamiiÉ—o JuulÉ“e. O waÉ—i sahaa makko ko e Bamako e fannu njulaagu. Ko kanko woni hannde njaatigi Pulaagu keptinaaÉ—o e nder Bammba Koole. Bookar ari e werlaa mum, nawi en galle mum, teddini en teddungal ngal pullo heewi teddinirde pullo hono mum walla giÉ—o mum mo hooÉ—anoo yiide.

Ñalnde talaata, 10 lewru bowte, ñallu-É—en ko fooftaade e jokkondirde e lappol MalinaaÉ“e potngol yahde to Ngaawandere e fadndaade lappi GammbinaaÉ“e e SenegaalnaaÉ“e. KikiiÉ—e Usmaan Sabbaar Bah ari ena ardi e huunde e terÉ—e Fedde Pin ngam salminde e ittude kooÆ“e nanalla:

- Sammba Sal ena jeyaa Jam Weli RaÅ“aaÉ“e

- Yuusuf Jah to MaadoÁaa
- Paate Soh mo Kolomina

Ñalnde alarba, 11 lewru bowte, mbayni-É—en Bamako feewde Wagadugu, rewru de laawol Sikaaso. Njoldi ndeen yolnde ko 3200 mbuuÉ—u e kaalis e seefaa wonande gooto fof. Njol-É—en ko 7w00h subaka É—o Gaaraas CMT (Compagnie Malienne de Transport). E oon sahaa ko en yimÉ“e njoyo:

- MuritaninaaÉ“e É—iÉ—o(Tabara Hammaat Bah e Gelongal Fuuta)
- Malinaajo gooto ena wiyee Hamma Siisee
- GammbanaaÉ“e É—iÉ—o É“e en keÉ“aani anndude inÉ—e mumen (tesko-É—en ko É—oon e joofnde ndee gammbinaaÉ“e ngummorii leydi mumen).

Mbirti-É—en Sanankoroba, Buguni, ngar-É—en e Sikaaso 12w30h. Hakkunde É—oon e Bamako ko 380 km. Ko É—oon kadi ng caggal É—um njaaÉ“an-É—en Heremakono, wuro sakkito wonande Mali, heerondirngo e Burkina Faso, Leydi RimÉ“e. Sikaaso Heremakono ko 50 km. Ngar-É—en É—oon ko 14w05h. NjoÉ“-É—en É—oon kadi gooto fof 600 mbuuÉ—u e ceede seefaa had yawtude e Koloko to banngé Burkina Faso. Polis Koloko holliti en wonde en mbaawataa taÆ“tude leydi Burkina Faso ndii hay so e wirtungo so tawii en ngalaa wiisaa. Peeje fof joganooÉ—e kuutoraa kono tan alaa ko nafi. Feere tan ko ruttitaade haa Bamako, É—aÉ“É“itoya wiisaa to Ammbasaad Burkina Faso, yanta e bolol, arta. ÆŠuum ko e jamirooje gummoriiÉ—e É“e laawol rokkaani É“e waylude walla waÉ—de heen goÉ—É—um. Nii woni É“e keÉ“i paaspooruuji men, É“e mbaÉ—ti en e werlaa haa to posto Heremakono too, É“e kabri poliseeÉ“e É“ee no geÉ—e É—ee mbayi nii. Æ•een mbaÉ—ti en e werlaa, addi en haa Sikaaso, tawi ko É“ennatnooÉ—o, njoÉ“-É—en dognoowo oo gooto e men fof 1000 seefaa, addi en haa Bamako. Taw-É—en ko njaatigi men fuÉ—É—iima deeÆ“tude haa heddii Usmaan Sabbaar Bah gooto ena fadndii garal men.

Ñalnde 12/12/2013, hawri ko alkamisa. Ñalnde heen kimmiran-É—en tan ko heÉ“de wiisaa.

Tabara Hammaat Bah noddii Seneraal Ismayla Siisee habri É—um caÉ—eele puÉ—É—i-É—en dañde É—ee, É—aÉ“É“itori e m oo ena newoo. Nde Seneraal yettotoo Ammbasaad Burkina tawi ko en mbaÉ—ii daÉ“É“aande wiisaa ndee, heddinoo tan ko fadndaade haa midi yona, ngartanen. Nde o ari, o hirjinii geÉ—e É—ee. En ndañii hollitde mo kadi wonde posto polis walla sanndarmori fof mo ngar-É—en ko maa njoÉ“en nde É“ennen. ÆŠum noon ko gila nde naat-É—en e leydi Mali ndii. O Æ“ettii ton paaspooruuji men e É“ataake bismaango mo njogino-É—en, o fodi wonde maa wood ko o waÉ—i heen, so en tawndiroyii to wur Ngaawandere. Kono noon ko É—oon mbaynondir-É—en, mbayrondir-É—en e makko sabu enen en ndañani yettoyaade Ngaawandere. Tabara noddii goÉ—É—o ena wiyee Asmaawu Bari. Ko oon nawti en to Ammbasaad Burkina ngam Æ“eftoyde paaspooruuji men, É“ennini en to joofnde Sonéf ngam Æ“eewde oto kirndoowo feewde Burkina. Taw-É—en oto kirndoowo woodaani, paytu-É—en Gaaraas Gana caggal nde ngottitoyi-É—en to galle njaatigi men. Ndeke alaa oto ummotoo É—oon e joofnde Gana ndee e oonÉ—oon kikiiÉ—e. Æ•e mbaÉ—irnoo noon tan ko haa É“e keÉ“a ceede men. SermitooÉ“e njoldudi Gar ko e kompaññi goÉ—É—o (une autre compagnie de transport) ena wiyee Jallo taraspoor. Oon ne addi en kadi haa e Sikaaso wallini etee ko É—oon kadi haaÉ—ata, É“ennoytaa Burkina Faso. Oon jamma, BahbahÉ“e mbaali ko Æ“attaade JalluÉ“e haa we

Joofnde kala ena jogii heedooÉ“e mum. Æ•een mbaali gaabaade É—annotooÉ“e haa fajiri feeri, njoltu-É—en e werlaa kakindiiÉ“ feewde Boobo Julaso. {mosloadposition in-adsense}

Ñalnde heen ko ñalawma aljumaa ñalli, 13 lewru bowte hitaande 2013. Sofeer oo ko yette Tarooe kono ko neÉ—É—o newiiÉ—o kelliifaaÉ—o, gannduÉ—o haaju mum. Ngartu-É—en e Koloko ko heedde 7w25h subaka, njawtu-É—en e Maawo, Ñampedugu, Bakkaribugu, naat-É—en e falnde Orodaara e nder diiwaan Kenedugu 8w45h, ngaroy-É—en e Boobo Julaso 9w50h. Ko É—oon kadi e Boobo, oto gittunooÉ—o en Sikaaso oo haaÉ—ata. Njaltu-É—en e Boobo Julaso ko 11w05h subaka e werlaa goÉ—É—o tonngoode 11H8132 Telmani. Nde njoÉ“atno-É—en paasuui ndee, cermittooÉ—o njoldudi oo wiyoo en ko oto keso, jaawÉ—o, o addani en kono ndeke ko haala meelannga tan. Ngar-É—en e Jeebugu 12w40h, É“ennu-É—en e Wolsaama, naat-É—en e wu Boromo 14w10h. Naatgol men e Wagadugu hawri ko e 18w00h. Jettagol men e Garaas Rimbo, caggal nde njaltu-É—en to Garaas Sonéf, montoor men tonngi ko 19w25h. Ko É—oon waaltaa.

Ñalnde aset 14 lewru bowte hitaande 2013, nde mbayni-É—en e Wagadugu fayde Ñaamee, laamorgo Niiseer, njol-É—en ko e b Rimbo. Oto oo fokkiti ko 5w10h subaka, o yaltiri ko banngé funnaange Wagadugu, o nanngi laawol Kañcaari.

Hakkunde Wagadugu e Ñaamee ko 524km. Ndew-É—en e Kuppeela. ÆŠoon ko laabi celi. Heen gootol tiindii ko banngge worgo feewde keerol hakkunde Burkina e leydi Gana. Keddngol ngol fayi ko banngge funnaange, ko ngool woni ngol ndew-É—en.

Æ•ooytaani ngar-É—en e wuro Japanngu heedde 7w40h. Naat-É—en e Faada Ngurmaa ko 8w00h. Ko diiwaan oo wiyetee Faada kono hoÉ—i e makko ko leñol NgurmañcenaáÉ“e. Ko É—uum woni sabaabu wiyee Faada Ngurmaa. Æ•ennu-É—en e Tamala Maccakuwali. Ngarg-É—en e Kañcaari, keerol hakkunde Burkina e Niiseer, 10w05h subaka. TaÆ“tude men keerol haa e yettaade en wuro Makalondi hawri ko e 11w30h. Hakkunde Muritani e Niiseer, wiisaa alaa kono en njoÉ“ii É—oon e posto polis hee gooto fof 100 mbuuÉ—u. Njawtu-É—en e Kellol, Toroodi e Arabannda, ngaroy-É—en e Ñaamee, laamorgo leydi Niiseer 13w Mbayni-É—en gaaraas Ñaamee ko 16w45h. En ndewii e gure Dooso, Boolbool, kore e Dogannduñci, ngaroy-É—en e Konni 2w30h subaka. Ko É—oon lelti-É—en ko heedii e jamma koo. Werlaa men dawii e Konni ko 7w25h, rewii e Kanndusa, Tambarawa, Kumballa, yettii Maraadi, ñalnde 15 lewru bowte 2013, heedde 13w55h. Tabara Hammaat Bah, Joom Ngaari Oole, jokkondiri e biyeteeÉ—o Abduwa Maynasara, gootal e terÉ—e Tabital Pulaagu, njaatigi lappi dewrooji É—oon e Maraadi. E oon sahaa noon tawii Maynasara alaa É—oon e wuro ngoo, waÉ—tidi mo e goÉ—É—o ena wiyee Alhajji Mohammad Ibraahiima.

Tabara Hammaat noddii oon, É“e njeewtidi ko juutaani. Æ•ooytaani Alhajji Mohammodu Ibraahiima ari, ena ardi e Alhajji Mammadu Tooli, mawÉ—o Fedde Lappol Baali e wondude e goÉ—É—o ena wiyee Looli Jahili. O jaÉ“É“ii seto ngoo to joofnde w sahare ndee, o teddini ngo kaaÉ—tudi, o walli ngo haa ngo weccitii ceede É—e ngo marnoo e dañde werlaa fayde Kanu to leydi Niiseeriya. Njol-É—en e Maraadi ko 17w25h, njaltir-É—en ko banngge funnaange sahare ndee. Ngarg-É—en e Dan Idiriisa heedde 17w50h. ÆŠoon ko posto polis cakkitto feewde Niiseeriya. MawÉ—o seto ngoo haalani poliseeÉ“e É“ee ko woni laawol men. Go e dadiiÉ“e posto ngoo habri mo wonde wiisaa alaa hakkunde Muritani e Niiseer kono tan eÉ—en poti waÉ—de hakke uppoode (cachet). ÆŠum waÉ—aa wondude e newunde. Oto dilli fayde posto naatirde Niiseeriya. EÉ—en njoldunoo e yimÉ“e leyÉ—eele CEDEAO, É“een kala heen jogiiÉ—o kartal njuÉ“É“udi ndii, waÉ—anaa tan ko uppoode e kartal mum, yawti. Nde yimÉ“e seto Ta Pulaagu Muritani ngari, ngandinaa wonde hakkunde Muritani e Niiseeriya ko maa wiisee tawee. Seto ngoo ñaagii, holliri ko joginoo e kaayitaaji, naamndii so won peeje goÉ—É—e ngoodi, siri dow, sammi les, alaa ko nafi. MawÉ—o posto ngoo anndini ngo woodi tan ko ruttitaade haa Ñaamee, laamorgo leydi Niiseer, jooÉ—aniiÉ—o leydi Niiseeriya nana toon, heÉ“a wiisaa yanta e laawol, arta. Ko wonaa É—uum, kala ko gooto e maÉ“É“e waÉ—i heen ko booreede e É“ooreede. Ko hono É—uum hep ngoo e naatirde leydi Burkina Faso haa É—eÉ“i fawondirde cukuñaagu. Kono tan hay so tawii wonaa hono noon yiÉ—iranoo, caÉ—eele cakkitte É—ee laÉ“É“itini niÉ“É“ere adannde ndee. Seto yahnoongo ena feefi, arti e Maraadi ena leefi.

MawÉ—o seto ngoo noddii Alhajji Mohammodu Ibraahiima, arani en e werlaa, nawi en galle mum, waÉ—i e nokku lakkitiíÉ—o sa faamde mo ngon-É—en ko e nattude lakkitaade.

Ñalnde altine, 16 lewru bowte hitaande 2013, miijooji kawri yo en nduttito Ñaamee, É—aÉ“É“itoyen wiisaa, ngarten sabu eÉ—en keddora fartaÁ“e seeÉ—a. Tesko-É—en, hakkunde Maraadi e Ñaamee ko 660km. To banngge ceede joldaaÉ—e ne, gooto e yoÉ“i ko 2000 mb. Nii woni kirndu-É—on e Maraadi e werlaa boÉ—eejo dimnduÉ—o saakuuji anndoode jeeri (tenke joorÉ—e),

Ñalnde talaata, 17 lewru bowte hitaande 2013, naattu-É—en sahare Ñaamee heedde 10w50h subaka. Nde njetti-É—en Ñaamee, mawÉ—o lappol ngol hono Tabara Hammaat Bah jokkondiri e Hammaa Aamadu lollirÉ—o Sheefu Aamadu ko fayti e alhaali gartirÉ—o en oo. Oon ko tergal e Tabital Pulaaku kadi woni MawÉ—o Suudu SarÉ—iiji leydi Niiseer. Sheefu Aamadu alaano É—sahare Ñaamee ndee kono jokkondiri e jeew-deesto e jooÉ—aniiÉ—o leydi Niiseeriya e Niiseer, É—um woni ammbasadeer Niiseer e leydi Niiseer. Oon holliti wonde haade ko en MuritaninaaÉ“e alaa e sago ngadden mo kaayit gummoriiÉ—o e jooÉ—aniiÉ—o Muritani e Ñaamee, É—um woni e farayse une lettre de recommandation du Consulat Général de Mauritanie au Niger. Njilli-É—en nokku oo haa njiytu-É—en. En padndiima É—oon ko juuti seeÉ—a nde tawnoo en tawaano É—oon mawÉ—o oo (consul to boowal laaÉ—e diwooje jaÉ“É“oyaade hooreeÉ“e leyÉ—eele 4 ena ngarnoo É—oon e wuro Ñaamee: Kodduwaar, Burkina Faso Bene. Nde o arti, o waÉ—ani en kaayit mo É—aÉ“É“ittuno-É—en oo, kuccu-É—en to Ammbasaad Niiseeriya. Gooto e gollooÉ“e Muritani oo duusi en, sifanii en to ammbasaad oo woniri. O anndini en wonde o woÉ—É—aani, omo yahroo koyÉ—e kono ndeke woÉ—É—aani denÉ—iraaÉ“e men subalÉ“e. E laawol feewde ammbasaad, kawru-É—en e jiyaaÉ—o Alla moÆ‘Æ‘o, waÉ—di e nokku oo. Oon ne ardi e goÉ—É—o, É“e ngaddi en haa damal ammbasaad oo, É“e nduttii. Njetti-É—en É—o jaÉ“É“orde É—oo, wiisaa, tottu-É—en keedÉ—o heen oo, tottor-É—en mo paaspooruuji men, cabbi-É—en. Faandaare men wonnoo ko heÉ“de wiisaa nder ñalawma oo ndutto-É—en Maraadi ngam jokkude laawol men feewde Ngaawandere kono yahraani noon. NeÉ—É—o waaw tan ko eÉ“É“ude walla fewjude kono ko Geno tami hoddiro mum. Ammbasadeer oo, no konsil Muritani oo nii ko kaljuÉ—o e gara hooreeÉ“e leyÉ—eele É“ee, gila e jaÉ“É“agol haa e duusgol kono fodani Sheefu Aamadu wonde nde arti e gollordu mum fof maw waÉ—an en wiisaaaji É—ii. Sheefu Aamadu noddii Tabara Hammaat, habri É—um. Tuggude e 15w20h haa 22w 45h njooÉ—i-É—damal ammbasaab É—oo eÉ—en padndii wiisaa. Sahaaf fof Sokna Tabara rutta noddango e Sheefu Aamadu haa hankadi É—

terÉ—e É“alli muñtori, ngokkani fooftaade. E oon sahaa, tawi ko adii É—um seeÉ—a, no geÉ—e É—ee mbayti ñigaade nii en p golle:

- Sokna Tabara heedti e nawde bagasuuji men to Gaaraas Rimbo jahoowo nder leydi (lignes nationales).
- Enen, njokku-É—en e fadndaade to Ammbasaad Niiseeriya jaltugol wiisaaji cabbaaÉ—i É—ii.

Nde tampere, heege e É—amtindaare pooltii en, tawtoy-É—en Tabara to Gaaraas Rimbo. Caggal hiraande, njooÉ—ti-É—en, É—en, mbaÉ—tu-É—en fiyaako É—anngal ngal e tame hakkille. Ko É—oon piÉ—É—en wasde jokkude laawol sabu hay so en mbaawataa hawritoyde e ñalÉ—i É—ii sabu jolÉ—e tolnoyiiÉ—e e 2225 km mbeeÉ“aani taÆ´tde e nder balÉ—e É—iÉ—i etee l tan golle ñalÉ—i É—ii puÉ—É—otoo, ñalnde 18 bowte 2013:

- Ñaamee- Maraadi: 660 km
- Maraadi- Kanu: 275 km
- Kanu- Yoolaa: 1000 km
- Yoolaa- Ngaawandere: 290 km

Tabara noddii Sheefu Aamadu, habri É—um feere men sakkitiinde ndee. E oon sahaa, tawi nii wiisaaji É—ii mbaÉ—aama kono paaspooruuji É—ii ngartaani tawo e juuÉ—e men. Sheefu Aamadu noddii ammbasadeer Niiseeriya, anndini É—um nattugol jorru wiisaaji É—ii sabu ko en haaytuÉ“e jokkude É—anngal e ko addani en haaytude jokkude É—anngal ngal. O waÉ—i kadi koolaabo yo toppito paaspooruuji É—ii, addana en to galle njaatigi men. Tawi ko adii É—um seeÉ—a, Tabara Hammaat Bah jokkondirii e Alhajji Aali Jallo ngam tintinde É—um garal men É—oon e nokku hee e dañde É—o ngon-É—en haa ngasnen haaju men e wuru Alhajji Aali ko diinayanke laaÉ“tuÉ—o, kaaraysire dowrowo, jaÉ“É“ii en, teddini en haa mbayni-É—en to leegal Jehre Hesere (No Marché).

Ñalnde alarba 18, ko É—oon e Ñaamee ñaltu-É—en fooftaade. Ñalnde heen kadi ena hawriti e ñalawma mo golletaake kono taw koolaaÉ—o keeriiÉ—o Sheefu Aamadu addaniino en paaspooruuji men gila subaka. KikiiÉ—e, nduttiti-É—en to Gaaraas Rimbo jahoowo nder leydi (Niiseer) ngam waylude biyeeji, paytu-É—en e Gaaraas Rimbo jahoowo hakkunde leyÉ—eele (lignes internationales). Addannoo en taÆ´de biyeeji e Rimbo jahoowo nder leydi ko hulnoode so en keÉ“ii wiisaaji law woto en tardude sabu biis jahoowo Maraadi oo fokkitta ko 5w00h subaka.

Nii woni leli-É—en haa 3w30h subaka, hawri e Aali, sofeer mo kaalduno-É—en oo arii nawde en to joofnde werlaaji Rimbo. Taw-É—en ko yimÉ“e ena puÉ—É—ii jolde. Oto heewii haa yimÉ“e mum ngustaa, baafe nguddaa, bajal yaltiri ummaango, nann laawol feewde Makalondi. ÆŠo Makalondi É—oo, en njoÉ“ii gooto fof 200 mbuuÉ—u e ceede seefaa hade men taÆ´titoyde to le Burkina Faso. Tuggude e Kañcaari haa ngartu-É—en e Koloko, keerol hakkunde Burkina e Mali, alaa heen É—o naamnda-É—e mbuuÉ—u, woorti wiisaa mo mbaÉ—no-É—en e jahol oo. E leyÉ—eele Mali e Niiseer noon, kala e posto ngo ngarno-É—en woosaamani en É—oon, heddotoo ko É“urondira, so yiÉ—ii noon wona jahol maa gartol walla nii tawa ko jooni-jooni ndewno-É—en

Ñalnde alkamisa 19 lewru bowte, fajiri ena feera eÉ—en naatta e Gaaraas Rimbo to Bamako, laamorgo leydi Mali. Æ³ettu-É— werlaa, werloyii en leegal Sebeninkoro to galle njaatigi men Alhajji Bookar Alfaa Bah. Taw-É—en É—oon ko Siraajo Bah e Fada Soh ena padi en, njaÉ“É“ii en. Alhajji Bookar e Usmaan Sabbaar Bah ngartoyi ko caggal futuro. Kabru-É—en É“e no laawol ngol siforinoo. {mosloadposition in-adsense}

KikiiÉ—e, Buubakar Siisee, kalfinaaÉ—o ñeeñal e pinal Tabital Pulaaku Mali ari juuraade en É—o galle njaatigi men.

Janngo e mum njuuroyi-É—en Abdul Ajijju Jallo mo Gaawi Nanee to gollordu mum. Ko oon woni hooreejo Tabital Pulaaku Mali.

Ñalnde alet 22, mbaÉ—du-É—en joÉ—nde e jirwinooÉ“e rajooji wonÉ“e e Bamako e saraaji mum sabu aadi mo mbaÉ—duno-É—ballondiral Usmaan Sabbaar Bah. Ko É“e É—aÉ“É“irnooÉ“e en yeewtere gila eÉ—en njaha, so Alla jaaÆ‘tiniino en Ngaawander Yeewtere ndee lajanoo ko ñalnde 29 bowte 2013. Haade ngantu faliima É—oon, alaa e sago kollit-É—en É“e wonde en mbaawataa jooÉ—taade É—oon fotde balÉ—e sappo eÉ—en padndoo.

Jamma, njuuroyi-É—en Xayra Arbi, naalanke mawÉ—o jeyaaÉ—o to Tummbuktu. Nganndondirno-É—en e makko ko wuro maÉ—eÉ—en njahi tawtoroyeede koolol jeereende to Tummbuktu. ÆŠiiÉ—oo duuÉ“i É—iÉ—i noon o woni ko Bamako sabu dillere wa rewo Mali ndee. Ko kanko artiri en e werlaa makko haa galle njaatigi men to leegal Sebeninkoro.

Ñalnde talaata 24, kirndu-É—en e Sonef faytude Muritani. Ndew-É—en e Kati, pay-É—en Jeema, ngar-É—en Ñooro LaamiiÉ—o subaka. Ko heddii e jamma koo, leltoyi-É—en ko Googi banngé Mali. Nde pin-É—en, en tardii no feewi to posto polis É—oo. Æ•Å‘atnoo tan ko maa mbaÉ—en gooto fof 1000 mbuuÉ—u. Naagunde e duko fof ngardii heen haa nde É“e njaÉ“toynoo gooto fof mb. Nde njawtu-É—en banngé Muritani, taw-É—en ko Sonef heppii, yahii. Keptoyi-É—en mo ko hakkunde Googi e wuro Kobon Naat-É—en Nuwaasot ko 2w15h subaka.

Laawol Ngaawandere waÉ—ii caÉ—eele teskinÉ—e. Waasde en yettaade Kameruun tolÆ‘inii ko heewi e faayiida laawol ngol w njoorto joganooÉ—o oo. ÆŠeen caÉ—eele noon, sabaabu mumen teeÅ‘tuÉ—o ko waasde jeyeede en e Fedde CEDEAO walla waasde en nanondirde e leyÉ—eele keewÉ—e to banngé wellitaare hoÉ—iiÉ“e maa yilliiÉ“e. É dow É—uum kadi, leydi ndii ena wonde sabbundu walla mooltorde taÆ‘-É“eriiiÉ“e.

Laawol ngol fof noon e waÉ—de caÉ—eele e tampere, waÉ—anii en kadi ngartam e É“ure keewÉ—e to banngé binndanÉ—e a yimÉ“e seertuÉ“e pine, en ndewii e leyÉ—eele ceertuÉ—e neesuuji e aadaaji, en kumpitiima caÉ—eele tumarankaagal e teppi n FulÉ“e mbiyi:”so wumnooÉ—o wumtii, anndii ko yitere nafata”

En mbaawaa joofnude ciimtol men ngol tawa en neldaani njettoor keeriiÉ—o feewde e koolaaÉ—o kuuÉ“al Tabital Pulaagu Muritani hono Sokna Tabara Hamaat Bah jokkondirÉ—o en e mawÉ“e Tabital Pulaaku hakkunde leyÉ—eele haa mbaawi teskaade en e waÉ—ande en bismaango heeriingo. Maa en njettu mo kadi laawol É—immol sabu huutoraade mo humpitooji makko e dingiral gonangal ngal, peeje makko juumtuÉ—e e ganndondire paayodinÉ—e, É—e o mari woto en tinnde caÉ—eele

En njetii denndaangal terÉ—e Yiilirdé Siynoore Tabital Pulaaku hakkunde LeyÉ—eele e hooreejo mum hono Alhajji Alfaa Aamadu Jallo sabu woÆ‘eede en e himmirde wallu en e ngol laawol caÉ—tungol woto en toobde walla teppaade. E yettere Geno, so wonaa caÉ—eele dañaaÉ—e e keeri hakkunde leyÉ—eele, en tinaani caÉ—eele goÉ—É—e, wonaa to banngé cellal wonaa kadi to banngé ngalu.

En njetii musiÉ—É“e men e njaatigeeÉ“e men to Mali, Burkina Faso haa to Niiseer sabu tampande en e innde Pulaagu. So liing yarii kodde ena haani yetta Alla, yetta lawÆ‘unooÉ“e kore.

En njetii denndaangal banndiraaÉ“e, woÉ—É—uÉ“e maa É“adtiiÉ“e tawi ko kañumen mbaÉ—i, mbaÉ—iri ngaluuji mumen e pe en lomto FulÉ“e Muritani e kuuÉ“al to njah-É—en too. EÉ—en mbiya É“e, kamÉ“e fof É“e njaaraama.

{gallery}/ngawu13{/gallery}

Gelongal Fuuta lollirÉ—o

Njaay Saydu Aamadu

{mosloadposition facebook}

{mosloadposition adsense}

{mosloadposition disclaimer}